

Abonamentele: pe un an 10 lei
pentru străinătate 12 lei; pen-
tru Transilvania 5 flor.
încep de la număr
I-ju al fiecărui an
și se plătesc
nain te.

A se adresa tot ce privește re-
dacția și Administrația: Directo-
rului-fondator și propri-
etar al *Gazetei Să-
tênului*, C. C.
Datulescu,
R.-Sarat

GAZETA SATÊNULUI

Fôia cunoscînțelor trebunioase Agricultorului și Poporului.

ESE LA 5 SI 20 A FIE-CAREI LUNI

ASILURILE DE COPII

Fostau timpuri când părinții erau stăpâni pe existența copiilor lor. Romanii antici, când nășceau un copil, 'l punéu la picioarele tatălui său, care, dacă voia ca să trăiască copilul, trebuia să 'l ridice în brațele sale, altmintrelea acésta era pentru copil o hotărâre de mörte. În imperiul cel mare al Chinei și acum se aruncă pe fie-care și sute de copii înaintea por-cilor.

La noi însă, născătorii n'au acest drept; o mumă care 'și omöră copilul este pedepsită întocmai ca un omucid ordinar. Dar cu toate astea, se găsesc fete nenorocite, care spre a ascunde desonórea lor, lépădă pruncii pe strade, ori 'i fac de nu mai vöd lumina sórelui.

'Mi aduc amînte de o istorie întem-plată mai anii trecuți: un preot de oraș, mergea într'o nópte pe o ulicio-ră întunecósă; un necunoscut 'i ese înainte, și, dându'i o boccea mare în mână 'i disé: acesta e norocul sfinției tale, părinte, ia l și 'l du acasă.—Bo-daproste, tată, răspuse preotul. Și, creděnd că e vr'o dăruială de cine șcie ce scumpeturi, se întörse în grabă cu legătura acasă; dar cand o des-făcu, ce să vađa? un copilaș cu o fi-țuică atárnată de gât. Popa, neavënd copii, il adoptă de fiu. Ei bine, acés-ta s'a întâmplat cu unul, -- și póte să se întâmple cu 50 sau 100, — dar ce se face cu cei lalți (căci sunt o

multime) cari se aruncă pe la răs-pântii, și mor mititeii cu țile?

Numai într'un singur an (1881) s'a constatat 561 copii găsiți, cari au fost afară din institute. Din numărul to-tul, în cursul anului au decedat 440; apoi dacă va muri în fie-care an câ-te atâtea, cum are să eréscă popula-ția nóstră?

E ceva întristător; mai ales când șcim că nu avem de cât două insti-tute de acéstă natură: Unul în Iași și altul în București. De aceea, ce-rem a se înființa *asiluri de copii* mai multe; cel puțin câte unul în fie-care din cele 10 orașe mari.

În unele capitale din Europa — de pildă cum e Bruselul și altele — a-silurile astea au întocmite nisce re-gule la predarea acestor copii din mâinele maicelor lor, care, încungiu-ră acest act cu secretul cel mai a-dânc, avënd scop ca maicele să rē-mâe necunoscute. Și fórté bine fac; căci numai rușinea de lume silesce pe cele mai multe de 'și lépădă copii pe drumuri. Cameile, dacă s'ar gân-di, ar putea face mult în privința a-césta.

„Un legislator bun, đicea doctorul-filosof Iulius Baraș, trebuie nu nu-mai să pedepséscă crima, ci trebuie să întocmésă mijlócele de apărare, întocmai ca și un sistem medical bun, care trebuie nu numai să vindece bólele dar să dea povețe și celor sănătoși să nu se bolnăvéscă. Apoi simțirea onórei este fórté dominantă în timpul mo-dern; órece va fi în stare a împede-

ca o nenorocită jună, d'a nu comite un infanticid când numai singură acésta crimă este în stare a o scăpa de o desonóre insuportabilă? Iată acésta a fost cauza întocmirei aşedămintelor pentru copii găsiți pe ulițe, expuși la mórte!“

I. Aristotel.

Statistica medicală a județului R.-Sărat pe anul 1886.

I.

Populațiunea număra la 1 Ianuarie 1886 în :

plasa Rim. de sus cu Plaiu, cu 19 comuni	25,116	suff.
„ Rim. de jos cu Gradișcea cu 27 comuni	25,220	„
„ Marginea de sus, cu 13 comuni	18,738	„
„ Marginea de jos cu Orașul, cu 26 comuni	30,513	„
orașul Rîmnicu-Sărat	9,544	„
în total	109,131	suff.

II.

Epidemii : In anul 1886 s'au făcut 23 constatări de epidemii de medicul primar al jud. și alte 41 de medicii de plăși, în total 64 constatări de epidemii. — După felul epidemiilor, s'a constatat angina difterică de 45 ori în 32 comuni, variola de 7 ori în 5 comuni, tusea convulsivă de 5 ori în 5 comuni, disenteria de 4 ori în 4 comuni, febra tifoidă de 2 ori în 2 comuni, și scarlatina odată într'o comună. Aprópe $\frac{3}{4}$ din numărul comunelor acestui județ au fost bântuite de epidemii.

Din comparațiunea mersului epidemiilor în ultimii 3 ani s'e obține următorul rezultat :

In anul 1884, 24 epidemii, 334 înbolnăviți, 71 morți, 261 însănătoșiți, rămași bolnavi 2.

In 1885, 34 epidemii, 985 înbolnăviți, 226 morți, 755 însănătoșiți, 4 rămași bolnavi.

In 1886, 64 epidemii, 1394 înbolnăviți, 547 morți, 819 însănătoșiți, 28 rămași.

Creșcerea numărului morților în 1887 s'a explică prin faptul că în acest an 45 din 64 epidemii au fost de angină difterică, care, fiind prin natura ei malignă, dă un mai mare tribut morții. Mortalitatea a fost în anul 1886 de 39% față de 22% în anii 85 și 84.

III.

Consultațiuni gratuite, în anul 1886 sau dat de către :

Medicul primar al jud. 1201	consul. gratuite.
Medicii de plăși	721 „ „
Medicii urbei R.-Sărat 2701	„ „
Medicul spital. jud.	96 „ „
Ambulanța rurală	3000 „ „

Total 7719 consul. gratuite.

IV.

Spitalul județian. Mișcarea bolnavilor în spitalul județian :

In anul 1885 bolnavi intrați 345; însănătoșiți și ameliorați 270; nevindecați 39; morți 15; rămași 21; zile de căutare 7185.

In anul 1886 bolnavi intrați 347; însănătoșiți și ameliorați 285; nevindecați 17; morți 25; rămași 20; zile de căutare 6873.

V.

Spitalul Bagdad. Mișcarea bolnavilor în spitalul Bagdad :

In anul 1885 bolnavi intrați 166; însănătoșiți și ameliorați 134; nevindecați 12; morți 11; rămași 9; zile de căutare 4146.

In anul 1886 bolnavi intrați 217; însănătoșiți și ameliorați 187; nevindecați 2; morți 16; rămași 12; zile de căutare 3605.

VI.

Vaccinația și revaccinația : s'au vaccinat și revaccinat cu succes în anul 1884 un număr de 6174 copii; în 1885 un număr de 5521 copii; în 1886 un număr de 5138 copii.

VII.

Femei prostituante se găseau în orașul R.-Sărat la 31 Decembre 1884 8

„ „ 1885 18

„ „ 1886 22

VIII.

Lucrări medicolegale : In anul 1886 s'au făcut 51 autopsii și liberat 601 certificate medicolegale, anume de către :

Medicul primar 16 autopsii și	194	certif.
Medicii de plasă 12 „	115	„
Medicii de urbe 5 „	231	„
Medicul spitalului 8 „	61	„

Total 41 autopsii și 601 certif.

Comparându-se aceste cifre cu cele din anii precedenți, obținem :

In anul 1884 autopsii 41	certificate	487.
„ 1885 „ 41	„	1204.
„ 1886 „ 51	„	601.

IX.

Copii găsiți : In anul 1884 s'au notat 3 copii găsiți adoptați.

In anul 1885 nu s'a găsit nici unul.

1886 s'au notat 3 copii găsiți ne-adoptați.

X.

Orbi: La finele anului 1884 au rămas 47
 „ „ 1885 „ 43
 „ „ 1886 „ 38

XI.

Surdo-muți: La 31 Decembre 1884 să gă-
 sésu 45 surdo-muți.
 La 31 Dec. 85 se găseu 46 surdo-muți.
 „ 86 „ 45 „

XII.

Cretini: La finele anului 1884 au rămas 27
 „ „ 1885 „ 19
 „ „ 1886 „ 17

Dintre acești 17 cretini, 15 se găsesc în
 plășile Plaiul și Marginea de sus, ear 2 în
 orașul R. Sărat.

XIII.

Alienați: Numărul alienaților a rămas nes-

chibat în ultimii trei ani, a nune 18, din-
 tre cari 1 trimis într'un ospiciu, 1 în cău-
 tarea medicală particulară, și 16 fără cău-
 tare medicală.

XIV.

Mișcarea populațiunei in 1886

Născuți vii: legitimi 2341 băeți și 2117
 fete, ilegitiimi 68 băeți și 76 fete, găsiți 2
 băeți și 2 fete; totalul născuților 4586, din
 cari de religiune creșcină 4524, de religiune
 mosaică 62.

Morți: născuți morți 5 băeți și 8 fete;
 morți 1871 de secs bărbătesc și 1741 de sex
 femeesc; totalul morților 3612, dintre cari
 3580 creșcini și 32 israeliți.—Din 3612 morți,
 3464 au fost din bôlă, 151 din întemplantare și
 7 prin sinucidere.

Numărul populațiunei județului a sporit în
 anul 1886 numai cu 974 suflete, ast-fel la
 finele anului 1886 numărul total al popula-
 tiunei județului făcea 111,169.

XV.

In anul 1887	La 100 LOCUITORI	La 1000 LOCUITORI	La 10,000 LOCUITORI	La 111,169 lo- cuitori sau la totalul popul.
S'au născut	4 ¹²	41 ²⁵	412 ⁵²	4586
Au murit.	3 ²³	32 ⁸¹	323 ¹¹	3612
S'au vaccinat și revaccinat cu succes.	4 ⁶²	46 ²¹	462 ¹⁸	5138
Au primit consultațiuni gratuite . . .	4 ²⁸	42 ⁸⁰	428 ⁰⁸	4759
S'au îmbolnăvit de bôle epidemice . . .	1 ²⁵	12 ⁵⁴	125 ⁴⁸	1394
Au murit de bôle epidemice	—	4 ⁹²	49 ³⁰	547
Au intrat în cura spitalelor.	—	4 ⁷⁷	47 ⁷⁶	531
Acte medicolegale.	—	5 ⁴⁰	54 ⁰⁸	601
Femei prostituare	—	—	1 ⁹⁷	22
Orbi	—	—	3 ⁵⁰	38
Surdomuți	—	—	4 ⁰⁴	45
Cretini	—	—	1 ⁶⁸	17
Alienați	—	—	1 ⁶¹	18
Copii găsiți	—	—	—	3
Medici	—	—	—	9
Veterinari	—	—	—	1
Farmacisti	—	—	—	4
Farmacii	—	—	—	2
Spitale	—	—	—	2
Môșe	—	—	—	3
Vacinatori	—	—	—	2
Băi	—	—	—	2
Scoli	—	—	—	83
Comuni	—	—	—	85

Rîul Dómne cu munții și comunele din jurul său.

(Urmare)

Munții Ludișoru, Hirtópele, Mesea, Oticu, Roșu, Păpău, Piscu Netotului, Șesu, Plăișoru și Brătıla, sunt ai statului. Afară di Hirtópe și Ludișoru, toți cei lalți au păduri de brađi și molivi, — osebit fagi, mesteacăni, arini, palteni, etc, în mari cantități.

Spre est de muntele Grópe, 'și ridică, spre cer măreț fruntea, munții: *Daciciu* și *Eseru*, așezați pe aceiași culme cu poeticul munte *Păpușa* cu care rivalisēsă în înălțime. Acești doi munți, în partea de nord, formēsă o-bîrșea rîului Dimbovița, iar în partea de sud pe a rîului *Bratia sau sora*, afluent al rîului Dómne, cu care, dupe ce se împreună cu rîurile: Slănicu, Bughea, Riu Tîrgului, se împreună din jos de Piscani, 13 kilometre spre nord de Pitești.

Din vîrfurile acestor munți, se desfășoră în fața privitorului cel mai mare orizont posibil, ce póte să cuprindă rasa vizuală a omului. Munții ce formēsă basenul Rîului Dómne, se par a avea forma unui triunghi neregulat, priviți din aceste uriașe vîrfuri. Raza vizuală a privitorului, rătăcind din aceste vîrfuri, în cele patru puncte cardinali, găseșce în fiecare punct panorame reale, contraste și trumuseți pe care dacă pensula celui mai dibaciu pictor nu ar fi în stare a le reprezenta, dar slaba pana mea, cum să le descrie? Spre sud, rîurile: Riu Tîrgului, Bratia, Bughea, Slănicu, Riu Dómne, Vilsanu, Argeșu etc, șerpuint printre dealuri semănate cu păduri și printre comunele așezate pe laturile acestor rîuri.

Spre est șirurile de munți, până la Târgovișce, și Brașov între care *Piatra lui Craiu*, spre nord de Rucăru, are un aspect cu totul fioros și grozav, parcă ar fi o nălucă inpletită în ceasul rēu. Spre nord-est piscurile pe

întinderi nemărginite, strălucesc cu culorile curcubeului, isvórele incolăcesc colinele ca șerpi năprasnici, iar amurgul parcă 'și întinde cenușiile valuri. Mai departe, creșcetele ascuțite ale munților, pătrundēnd norii, ce par că pătează netesimea albastrului, cu diferite chenare; apoi străbunii brađi și fagi, ce pun munților cununi, tivind ale lor platouri. Spre vest șirurile nemărginite ale munților Argeșului și Oltului, între cari, ai Cođiei, par'că ar fi nișce sentinele neadormite, între cei-lalți; spre nord, Transilvania, cu atâtea și atâtea amfiteatre de dealuri și munți supra puși unii peste alții și presărată cu frumoșele lunci pline cu ogóre cultivate sistematic, întrerupte ici colea de dese comune, ce umpl aceste lunci, la fórte mici distanțe, iar acestea brăsdate de Olt și multele rîulețe, ce isvoresc din ambele laturi ale Carpaților.

Osebit de numele munților, fie-care isvor, fie-care dél, fie-care colină sau pisc au numirile lor de multe ori istorice, sau numiri poetice, amintind lucruri ciudate, triste sau frumoșe, cu legendele lor, care se perd în bētrinețea timpului; așa de es. avem: *Fagu Iorghii* pisc înalt, în muntele Plăișoru; se povesteșce că, unu *Iorgu* din Nucșora, sătean fruntaș, în timpul revoluțiunei de la 1821 — când Nucșoreni erau fruntașii moșnenilor, de prin tóte acestea împrejurimi, — de frica zavergiilor ș'ar fi mutat locuința aci; dar urmăriți și aci, s'au încins lupta între zavergii și dēnsul cu ai săi: Iorgu a căđut mort în luptă, iar parte din ai săi tovarēși, s'au imprășciat prin secularele păduri de prin prejur. Unul din tovarășii săi, s'a găsit mort puțin mai în sus de acest pisc, tot pe plaiu, la mormântul căruia se găseșce o cruce, pe care se vede scris cu litere Slavone: Odi-neșce Dómne pe robul tēu Dumitru leatu 1824. O mulțime de săpături se fac în acest pisc, căutând se đice, dupe banii lui Iorgu. Mormântul său ar

fi sub fagul ce 'i pörtă numele. *Plaiul Cerșetorului*, pisc pe care coböră din *Spinarea* în *Valea Rea* spre munții Mușeteșci, unde un rotar din corbișori, luat cu torța de trei greci fanarioți, spre a le arăta calea spre Făgăraș, a fost scăpat de la mörtea ce 'i pregătise călăii săi, — dupe ce nu vor mai avea necesitatea de el, și acésta spre a nu descoperi la alții fuga lor, — de unu Florea haiducu, prefacut în cerșetor, care 'i a omorît pe câteși trei zavergii.

Muntele Leaota, al cărui nume se spune a fi ramas de la o fată *Leaota* din Jinari, comună în Transilvania, ce se amoresase de un păstor ce păsecea vitele în munți, care fugită din casa părinților fără voia lor, a fost omorâtă și mâncată aci de un urs, căutând pe iubitul său, ale cărei oseminate s'au găsit aci cunoscënduse dupe un inel, ce 'l avea în deget pe care 'l oferise acel păstor. Păstorul aflând acésta, a dat nume muntelui numele iubitei sale, pe care o plângea adesea ori, rătăcind cu turmele de oi pe aci. *Vîrfu cu dor* pisc ceva mai sus de Clăbucet, până unde femeile economilor de vite, 'și petreceau și încă 'și petrec bărbății, când sue cu vitele în munți. *Poiana Tîrgului*, pe platoul muntelui Lespedile, unde adică (la sf. Ilie 20 Iuliu) în timpul răsmerițelor și în timpul răsmerițelor și în timpul când grecii acaparaseră apröpe totul în țara romănescă, se făcea tîrg, adunänduse aci neguțitorii din comunele dupe Rîul Dömnice și cele corespundătoare din Transilvania, unde făceau schimburi de diferite obiecte și mărfuri între dënșii. Piscu sau *Plaiu Turcului*, în muntele Furfuescu, pe care pisc, coboränd un turc, însoțit de mai mulți soldați, spre a trece în *Dara* și alți munți, pentru a aduna brânza de pe la stăni, a fost pändit, în repejiunile acestui pisc și omorât de nișce păstori. *Poiana Măriuchei*, în Leaota, unde fata unui econom de vite din Siliștea (comună principală în ținutu Sibiului) lăsată

— se ție — la stână pentru făcut brânză, a fost surprinsă de banda lui *Dianu*, haiduc, — care eutreera munții, — a fost omorâtă nevoind să se lase a fi desonorată. Se găseșce o mică cruciuliță la mormântu seu.

Bradu și Isvoru Dascălilor, puțin mai jos de brău colților Dărei, — loc pe care numai caprele negre trec — ramas numele de la nișce învățatori, — numiți de păstori dascăli — cari rătăcind în vânătoare dupe capre negre, 'i au apucat nöptea între acești colți și de frica ursului, a petrecut o nöpte aci, dormind sau veghind în vîrtul unui brad.

(va urma).

N. Andreescu.

APICULTURA

(Urmare).

Roiuri artificiale.

Sunt mai multe metode de roiri artificiale.

Metoda abatelui Sagot. Cătore 15 Mai cel mai târziu dupe temperatură, când numărul albinelor s'a înmulțit considerabil și se grupésă sub scaun, ne apropiăm de stup. Luăm lângă noi un alt stup cu tóte ale lui, 'l deschidem pe d'asupra și ridicăm 3 din ramele sale cele din mijloc, cele alte se aibă faguri de ceară și cu puțină miere luate din magazinal de rezervă ce trebuie să aibă fie-care apicultor. Iată 'i gata a primi un roi artificial. Pentru acésta abordăm stupul ce trebuie se dea acest roi. Aruncăm puțin fum pe pörta de intrare ca să linișcim albinele și să le facem să se urce pe rame.

'L deschidem ridicänd podul, apoi prima stinghie, făcënd să jöce belciugele de presiune apoi tóte cele alte și ridicăm rama din mijloc o inspectăm, dacă pörtă regina, o punem în noul stup însoțită de alte două rame încărcate de albine și de ouă de

albine luate tot din acel stup. Dacă n'am găsit pe rama din mijloc regina o căutăm înainte, dacă pe acea ramă vedem numai miere acoperită fără ouă, o căutăm înapoi dacă pe acea ramă pe care am ridicat-o am găsit ouă acoperite. În acest caz punem rama ridicată în o cutie [porte cadres] și ridicăm o altă ramă, apoi alta până găsim regina.

Dacă n'o găsim ceea ce este aproape imposibil, atunci căutăm o ramă cu o căsuță care se aibă ou de regină deja acoperit. În toate ramele ce punem în stupul nou se nu lăsăm de cât o regină sau un ou de regină în lipsa reginei, pe toate cele alte se le distrugem. Tot asemenea dacă în stupul vechi am lăsat regina, trebuie se distrugem or-ce ou de regină din el, ca să împedecăm o roire naturală.

În urmă acoperim ambele stupuri cu toate ale lor, punem o ramură la stupul ce posedă regina, punem pământ sau nisip la intrarea stupului nou, și spre seară punem stupul cu regina la extremitatea stupurilor, lăsând pe cel care n'are regina în locul celui vechiu. Dupe o oră de la roire (nu de la aședarea stupurilor la locul lor) se ridică nisipul de la ușa noului stup pentru ca să se mai intre în el albine ce vin dupe câmp. Stupul cel nou trebuie redus în capacitatea lui prin plașea de partițiune, pentru ca rămânând mult gol se micșorează căldura ceia ce vatămă albinele. Stupului celui vechiu 'i se deschide podul chiar în acea zi pe seară, celui nou însă i se lasă închis 10 până la 12 zile. Când i se deschide și se mai inspectează o dată pentru a se distruge a 2-a oră ouăle de regină, dacă este într'ânsul regina, dacă regina e în cel alt stup se distruge ouăle de acolo.

Metodul Vignol. Roire artificială prin permutare. De la 20 Aprilie până la 1 Mai, dupe temperatură, se poate practica acest mod de roire. Ei un stup gol însemnat T. M. 1 (tulpina mamă No. 1), te apropii de stup asupra că-

ruia vrei să operezi pe care 'l însemnezi R. P. 1. (roiia primar No. 1) 'l deschizi dupe ce lai afumat puțin, și ridicând câte o ramă pe rând le scuturi și apoi le așezi în stupul gol fără albine, aședat sub un șervet ca să nu sară albinele de prin prejur asuprăi. Dupe ce ai scos 6 rame le înlocuești cu altele cu ceară uscată și apoi scoți și pe cele alte 5 și dupe ce iarăși le scuturi de albine, le așezi în stupul T. M. 1. completezi apoi și stupul R. P. 1. care se găsește plin cu albine și posedă și regina, și 'l lași la locu lui. Închizi apoi stupul T. M. 1. cu triunghiurile fără stingii și 'l așezi în locul altui stup bine populat pe care 'l muți în altă parte și 'l însemnezi P. 1. 1. (permutat întâia oră). Faci aceiași operațiune asupra unui alt stup însemnat R. P. 2. care păstrésă toate albinele și ai cărui faguri trec în alt stup T. M. 2. care ia locul stupului P. 1. 2. și așa mai departe. Dupe 14 zile repeți aceleași operațiuni în acciași ordine pentru a obține roiuri secundare care vor fi încă bune și vor servi a înmulți reginele tinere. Deschidând pentru a 2-a operațiune dupe 14 zile tulpinele mame T. M. 1., T. M. 2. etc, găsești podurile pline cu faguri de miere, pe care le ridici în parte sau în totalitate și 'i înlocuești cu alte triunghiuri. Ai luat deja o primă și magnifică recoltă ca calitate.

Recolta de vară.

Trifoiul, Sulfină, salcâmul și apoi teiul sunt florile din care albinele estrag mierea cu o activitate nesaturabilă. Temperatura are o mare influență asupra recoltei mierei. Dacă vântul bate la nord și timpul e uscat, albinele sunt inactive, nu găsește nimic. Seva se ascunde în plantă, dacă însă vântul trece la răsărit sau la miază zi, sub influența unei temperaturi căldicele, recolta este minunată. Ast-fel în serile acestor frumoase zile, albinele fac un mare sgomot în năuntru, făcând o puternică ventilațiune prin

bătaia aripilor pentru a evapora apa ce conține mierea și ai da consistența siropoasă. Numai dupe această evaporațiune, albinele încep a întinde ciara peste mierea siropoasă și închid complect fagurul. Ajungând în luna lui Iuliu, apicultorul găsește momentul favorabil de a ridica podurile bogat umplute cu faguri de miere. Aici presintă totă utilitatea s'a micul triumphiu de sticlă: prin mijlocu lui apicultorul a putut, în cursul lunii Iunie, se observe și să se încredințeze de starea fagurilor în această parte superiără a stupului, i-a trebuit numai să retragă cele 4 resorturi, de a face să cadă roțița de dinapoi și de a judeca dacă au sosit momentul d'a recolta, ceia ce are loc în cazul când cel din urmă triumphiu este plin și mierea apiope ceruită complect. Dacă se lasă mai malt ceară din albă transparentă ce e, suferind temperatura înaltă a stupului, prinde o colóre închisă și galbenă. Să se lase însă tot d'auna 2 sau 3 triumphiuri care sunt mai puțin înaintate, ca să invite albinele a continua se frecventeze podul. Fagurii luați se supun operațiunei estragerii mieri prin melo-tractorul Schmiedl. Pentru această se curăță mai întâi fagurul pe o parte de acoperământul de ceară cu un cuțit tăctor și puțin îndoit. Se pune apoi fagurul în tobă cu capul în jos și cu latura curățită aplicată pe tărână, ast-tel ca suportul sau capul ramei să fie rezimat de planșe. Învarțeșei de roțița încetinel până mierea a început a curge spre a nu se strica fagurile de iuțelă fiind greu de miere și după câte-va învârtituri totă mierea din prima parte a fagurului este espulsată.

Fagurul e în urmă retras și curățit și pe cea laltă parte și pus în tobă pentru a continua operațiunea.

Când voim se limităm numărul coloniilor și se producem cât mai multă miere, luăm următoarele măsuri:

1). Ne servim de stupuri mai mari, și veghem ca regina or cât de pră-

sitoare ar fi se aibă tot d'auna celule îndestulătoare disponibile. 2). Inpede-căm aparițiunea bărbaților în stup suprimând ouăle de trântori sau decapitându-i în leagan. 3). Menagem un loc în stup de exemplu în dărātu planșetei de partițiune, pentru ca junele albine care nu merg pe câmp să se pótă refugia acolo și să nu sbárnăe la ușe.

(va urma).

Dimitrie S. Melinescu.

Câte-va legume noi sau puțin cunoscute

(Urmare).

Mazărea William. Ace tã Mazăre urcătoare, cu bobul rotund și neted, e foarte căutată în Inglitera nu numai pentru că e foarte timpurie, dar pentru că rodește foarte mult și e una din varietățile cele mai gustoase de Mazăre, ce se cultivă pentru bobe. Această preferență a inglezilor pentru uă Mazăre cu bobul neted provine din calitatea sa superiără și marea rodnicie. În adevăr, inglezii, ómeni pozitivi, cultivă cu deosebire varietățile cu bobul sbârcit pentru că lăsându-se să se desvólte cu totul, bobul e mult mai mare ca al speciilor cu bobul rotund și prin urmare și recolta va fi mai înbelșugătoare.

Mazărea inglezescă cu bobul sbârcit e, a-desea ori, de douë trei ori mai mare ca Mazărea noastră obicinuită, e mai zăhărosă, mai vigorosă și resistă mai mult secetelor.

Bóbele Mazărei William se găsesc de la 7 la 10 pe fie-care păstare și rămân verđi chiar când se coc. În 10 grame se găsesc 45 bóbe, iar litrul cântărește 800 grame. Precum arăt gravurele relative din'acest număr păstărele sunt în formă de seceră, sunt solitare și înguste.

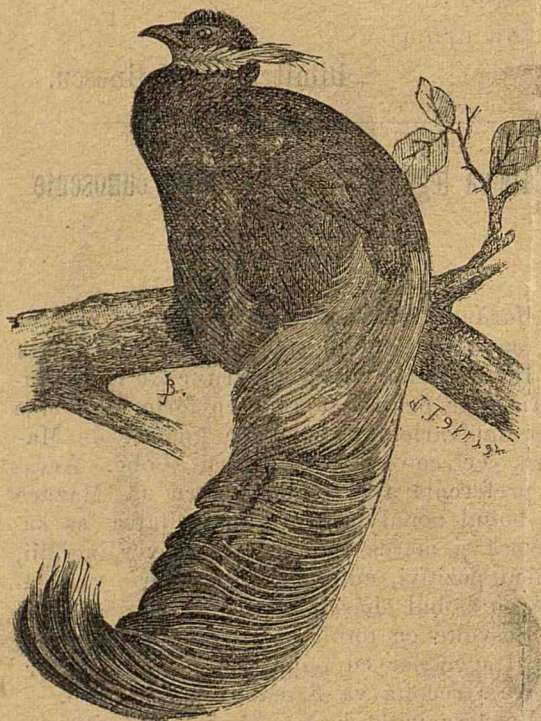
Mazărea Sabie e uă varietate de Mazăre urcătoare rotundă cu bobul alb și mare ce se căntă mult la halele din Paris.

Acastă varietate se deosebește de toate cele alte prin aceea că păstărele ei sunt îndoite în sens invers ca cele alte Măzări—seceră. Mazărea sabie crește până la 1 m. 400 înălțime și e una din cele mai rodnice și a căror bóbe —de și nu sunt sbârcite— se pot păstra foarte mult. În 10 grame se găsesc 35 bóbe, iar litrul cântărește 790 grame.

Relativ la cultura Mazărei s'a vorbit în'acastă revistă; voi reaminti numai că locul în care se sémână Mazărea trebuie să nu fi fost

ocupat, de câți va ani, cu asemenea plantă, căci și perde calitatea. Nu trebuie încă a se semăna Mazărea în pământ prea gras căci face foi multe dar puține păstări, ei în pământ afânat, slab și arat adânc. Mazărea care e mai hrănitore ca Fasolea nu sărăcește pământul în care se cultivă de ore-ce și trage mai mult hrana prin frunze.

Varietățile care n'au nevoie de tufărit (ologe sau pitice) s'ar putea cultiva cu mult folos la câmp; nenorocire, însă, că populațiunea noastră rurală nu prea e obicinuită cu

Crossoptil Mantchou sau găina de foc.
(A se vedea explicația în acest No).

Mazăre, și aceea ce se cultivă la noi e mai mult pentru consumațiunea orașelor și pentru conserve.

Mazărea poate hrăni și îngrășa bine vitele; ba d-l Ion Ionescu ne afirmă că dacă se dă la bivoli nu numai că i îngrășă dar i și ferește de brâncă.

(va urma).

D.

PHASIANIDELE

(FESANII).

(Urmare).

CROSSOPTIL MANTCHOU

(Crossoptilon mantchuricum)

Când sosi pentru întâia dată în Europa această pasăre fu confundat cu specia numită

Fesanul urechiat, descris în *Zoografia Rusiei Asiatice* sub numele de *Phasianus auritus*. D-l Swinhoë vedu greșala și pentru a-l deosebi i dete numele de *mantchuricum* dupe a țerei sale de origină, în munții cărora se găsi de un misionar frances în 1862. D-nul Swinhoë spune că iarna, această interesantă pasăre se aduce în piața Pekinului. Indigenii l numesc »Ho-chi,« adică „Găina de foc.“ Răsboinicii tătari căutau mult penele acestei păsări.

Crossoptilul mantchou nu se găsește lesne, e foarte blând și sociabil. Se hrănește cu orice fel de bobe, insecte, muguri, foi și rădăcini; acest galinaceu e mai mult herbivor de cât granivor, i place însă mult meiul și orzul. Are aceleași obiceiuri ca cele alte Pha-

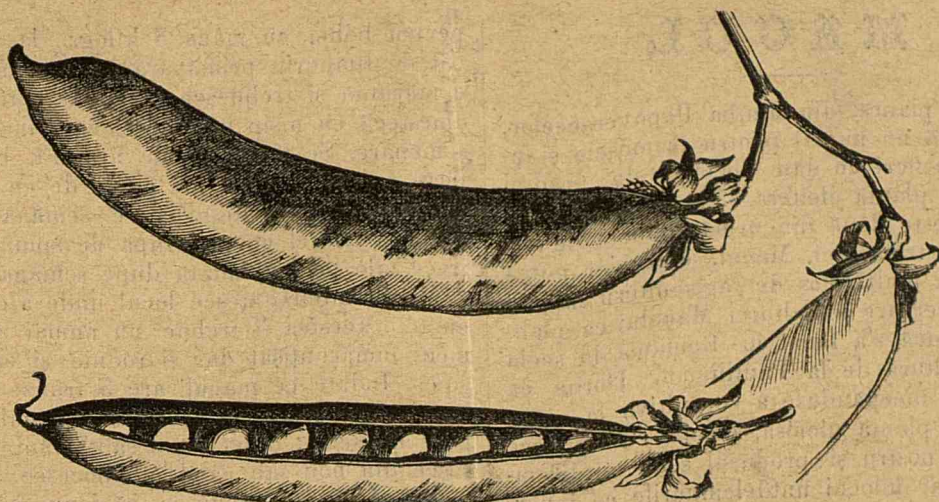

Macul oleifer cu flórea roșie.
(a se vedea articolul relativ din acest No)

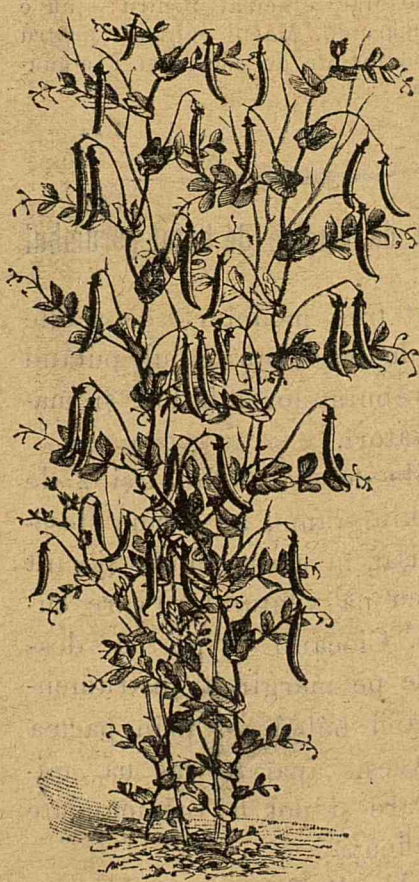
sianide dar e de uă fire mai linișcită și pare a deveni uă nouă pasăre domestică, lucru mult dorit căci devine din ce în ce mai rar în țara sa, din cauză că e mult căutat de vânători.

Specia de care vorbim, și pe care uă înfăcișesă desenul din'acest număr, are penele cenușii închise pe cap și gât, albe argintii la baza coței a cărei extremități sunt negre cu reflecte metalice. Gâtulejul e alb. Femela se deosebește puțin de bărbat prin pene.

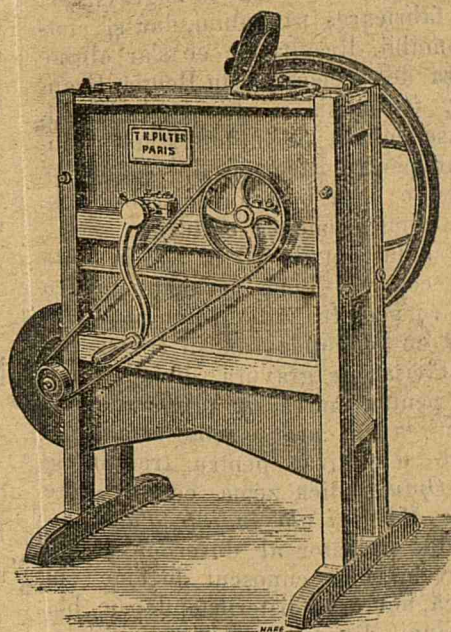
Magaud d'Aubusson.

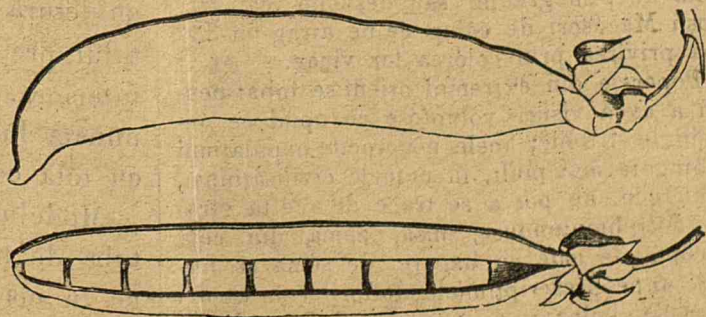
Păstări de Mađare Sabie, de mărime naturală (Explicația în acest No.)

Mađarea William,
(a se vedea explicația în acest No.)

Batoză de mână de bătut porumbul. (A se vedea explicația în acest No.)

Păstări de mărime naturală de Mađare William.
(a se vedea Explicația în acest No.)

MACUL

Acastă plantă, din familia Papaveraceelor, e cultivată nu numai pentru frumoșele și înbunătățite flori ce dau speciile de grădini dar și ca plantă oleiferă și medicinală.

Din aceste două din urmă puncte de vedere voi trata, aci, Macul, care s'ar putea cultiva cu mult folos de agricultorii noștri. Prima încercare a cultivei Macului ca plantă economică s'a făcut în România la scóla de agricultură de la Pantilimon. Dorim ca să vedem începându-se a se cultiva la câmp Macul ca plantă ulioisă, de óre-ce 'i priesce pământul nostru și produsul său, untdelemnul bun, ar înlocui untdelemnurile ce inportăm din țeri straine.

Acest untdelemn ce am putea extrage din Macul cultivat la noi e alb, dulce și bun și nu numai că s'ar întrebuița la zugrăviri, la luminat, la fabricarea săpunului, dar și pentru hrana omului. Resultatele ce s'ar obține ar fi tot așa de eșcelente ca în Belgia, Franca, Lorena, Germania și alte părți ale Europei unde se cultivă pe întinderi mari; singurul cuvânt pentru care, cred, că nu se cultivă la noi e lipsa brațelor ce trebuesc în mare număr unei asemenea culturi.

Bóbele Macului pot da 30 la 34 la sută untdelemn și cea mai bună varietate pentru cultivat pentru scóterea untdelemnului e *Macul obicinuit* cu semintele cenușii și cu florile roșii, înfăcișat de gravura din'acest număr, această pentru marea sa producțiune și pentru înlesnirea cu care se scóte semintele.

Macul alb e cultivat pentru trebuințele medicinale. *Opiul* adică zéma ce se scóte din *capsulele Macului alb înainte d'a se cóce* e un produs ușurător al durerilor și în cordărei nerverelor, bine cunoscut de cine suferă de oftică, nevrosă, histerie, epilepsie, holeră, convulsioni, diaree, insomnie, nevralgie, reumatisme etc. El se extrage cu deosebire la Smirna, Constantinopole, Egipt și de curând și în Franca.

Macul e original din Orient. Cunoscut e de toți rusticitatea Macilor, fie ei cât de învóltă de prin grădini sau desvóltă ca frumóșii Măcușori de câmp ce ne atrag tot d'una privirea prin colórea lor viuae.

Popórele din extremul orient se înbăt pentru a avea visuri voluptóse cu opiul ce în glejii le 'l aduc; acele nenorocite populațiuni subjugate mai mult, în numele civilizațiunei, prin opiu, nu pot a se trece de această otravă. Întrebuițându-se, însă, zéma din cója necóptă de mac cu băgare de sémă și *numai* dupe prescripțiunile doftorilor în casuri de bóla, bolnavii dacă nu se vindecă dar li se mai alină însomnia, tusea și durerile.

Cultura Macului nu e ușoră. Se sémână,

pentru bóbe, cu mâna 3 kilogr. la hectar, cât de timpuriu primăvara, și cum sémânta e măruntă și trebuesce a se da potrivit, se amestecă cu nisip uscat sémânta înainte de sémănare. Se pune în uă arătură boronită fórté măruntă în un loc ogorit de cu tómnă. Nu se boronește dupe ce se sémână ci se grăpéză ușurel cu uă grapă de spini sau se trece oile pe loc îndată dupe sémănare.

Macul înbunătățește locul unde a crescut, cu tóte acestea 'i trebue nu numai un pământ înmărunțit dar și rodnic și cam nisipos. Indată ce macul are 5 frunze se rărește și se prășește ușurel și cu multă băgare de sémă; după două săptămâni, se prășește din nou sau când înbobocește.

Macul nu se răsădește, căci nu se prinde.

Cócerea Macului nu e tocmai regulată; generalmente în Iuliu și August se smulge binișor tulpinele de Mac a nu li se scutura bóbele; se așeză în snopi cu vórfel în sus și dupe vr'o două săptămâni se cară în căruțe cu tóle și se bate. Dacă Macului 'i a mers bine póte da 22 hectolitre cãntãrind fie-care 56 la 66 kilogr.

Sémânta de Mac officinal pentru opiu e albă și mai măruntă. Macul cultivat pentru opiu se adună înainte de cócere și 'i se găurește capsula.

D.

Noile modele de mașine de bătut porumbul

Am creat trei modeluri deosebite de mașini de bătut porumbul, putând face față trebuințelor micilor și marilor cultivatori.

Modelurile de mână No. 1 și 2 de 82 și 150 kilograme, au forma desenului înfăcișat în acest număr și sunt prevădute cu uă vânturătoare care curăță bóbele. Ciocanii es pe uă deschidetură de pe marginea instrumentului, pre când bóbele es prin partea interióră. Aceste aparate fac uă minunată lucrare și pot fi recomandate cu tótă confiența.

Modelul Th. P. 3 e compus din uă tobă de mare mărime ce se póte pune în mare mișcare.

Lucrarea acestui aparat ce se póte învarti prin ajutorul aburului sau a

unui manej cu cai, e eșecțional și lebitul său e foarte mare. Cântărește 240 kilograme și mișcat prin abur dă 11,000 litruri pe cias.

Th. Pilter

MEDICUL PRACTIC

pentru locuitorii din orașe și din sate,
elaborat dupe teoriile celor mai eminenți Doctori.

Alegerea alimentelor. Cu cât substanțele ce mâncăm vor fi mai nutritive și mai ușor de mistuit, cu atât mai puțin avem nevoie de o cantitate mai mică; cu cât însă sunt mai puțin nutritive, și mai grele de mistuit, vom avea nevoie de o cantitate mai mare, pentru a da corpului hrană necesară pentru întreținerea sa. Alimentele nu trec în sânge așa cum sunt, și ea se potă strebate păreții subțiri ai micelor vase sanguine (vinile) trebuesc se fie măcinate și topite, adică să trecă în stare lichidă.

Păreții stomacului și a intestinelor secretă niște sucuri, în care părțile nutritive ale mâncării se topesc, ca sarea în apă. Acest act al topirei alimentelor în sucurile stomacului și intestinelor se numesc mistuire. Cu cât un aliment se disolvă mai ușor în suctul gastric (stomacului) se dice că e mai degestibil (ușor de mistuit) și cu cât el conține mai multe părți solubile cu atât este mai nutritiv. Omul sănătos trebuie să-și alegă hrana astfel ca, din ea se fie solidă: (precum carnea, ouăle, pâinea, cartofii, mămăliga, brânză) iar restul de patru părți din cinci se fie lichidă precum: apă, vin, lapte, supă, cafea, ceai. Uă mâncare bună și sănătoasă, se cere să fie mereu schimbată; și această variațiune nu constă numai în diferitele soiuri și pregătiri de bucate, ci hrana adevărată trebuie se fie compusă din producțiunile vegetale și animale. Alimentele trebuesc luate d'o potrivă din regnul vegetal, precum: pâine, legume și alte verdețuri ca și din regnul animal precum: carne, lapte, ouă, brânză, unt etc. Se poate chiar ca cele vegetale se trecă pe cele animale pentru economie, însă nici de cum a se nutri cine-va numai cu zarzavaturi după cum fac vegetarianii cari și au făcut uă sectă voidind cu d'a sila a preschimba hrana omului, nutrindu-se exclusiv cu vegetale ca animalele care mănâncă numai iarbă, orđ, fân, etc. Substanțele vegetale nu pot fi exclusiv recomandabile pentru om, căci deosebit că nu pot da forța trebuinciosă omului, nemân grele pe stomac și produce lenea. De

am sta se constatăm d'apropo cauzele a multor bóle ce se ivesc în clasele populațiunei noastre puțin luminate, vom găsi că abținerile prea dese a mâncărilor nutritive, se ivesc din rēul obiciu ce s'a făcut d'a posti, și a se îndopa numai cu legume puțin hrănitore. Departe de a aduce cea mai mică ofensă sfintelor tradițiuni însă credem că pentru a fi buni creștini, nu e tocmai de trebuință de a face escese cu mâncarea, și în unire cu sf. părinți ai bisericii s'ar putea regula această chestiune după cum exigințele timpului cere, și după cum deja s'a regulat în centrul lunei pe unde a pătruns progresul științei și a rațiunei.

Bucatele luate numai din regnul animal, bine înțeles că nu pot fi tocmai așa de bune după cum s'ar crede, însă luate cu produsele vegetale ne dă hrană nemerită. Posturile peste măsura ce se țin pe la sate și prin diferite provincii, credem că nu sunt atâta din fanatismul religios, pe cât sunt ținute mai mult din punctul de vedere al economiei și al ignoranței. Căci pe dată ce poporul se va lumina, și mijlocele pecuniare se vor mări, și va înțelege îndată că omul sănătos trebuie a se hrăni cu alimente mixte, adică cu un amestec potrivit de alimente vegetale și animale.

Aparatul stomacului e construit din natură astfel ca se potă măcina sau mistui tot felul de mâncări și bețuturi mai mult sau mai puțin gustose; însă după științele medicale se constată că omul trebuie se caute a se hrăni cu acele substanțe nutritive care i întreține corpul într'un mod raționabil și i apără a se îmbolnăvi. Omul muncitor care e în flórea vârstei are nevoie de o hrană nutritivă compusă din substanțele următoare care produc: 130 grame albumină, 84 gr. grăsimi, și 404 gr. substanțe apoșe.

În considerație că în timpul de față, prin scumpetea ce există astăzi, muncitorul serman nu și poate procura hrana sa din alimentele ce se recomand omului ca substanțiale, și e redus a se hrăni cu leguminoșe, care sunt mai puțin costisitoare de cât produsele animale. Însă, cea ce nu trebuie perdut din vedere este că omul muncitor ca se fie cu putere și sănătos, care această e singurul capital ce are, în lipsă de arendi, rentă, pensie sau alte venituri, trebuie se caute a se nutri cu acele substanțe care conțin cel puțin 118 grame albumină, 56 gr. grăsimi și cel mult 500 grame substanțe apoșe pe zi.

Dăm aci tabela experienților făcute de Drii și chimicii cei mai celebri, precum Mulder, Playfair, Liebig, Molechot, Forsters, Voit etc. cari au constatat la diferiți ómeni de diferite etăți și diferite ocupațiuni, efectul hranei ce iau zilnic, și care conduc uă viață regulată fără abatere.

Etatea, secul și starea socială	Greutatea corpului		Albumină	Grăsimi	Substanțe apoase	Felul hranei
	Kile	gr	Gr.	Gr.	Gr.	
Fetița în primul stadiu al nașterii	2	5	7	11	15	Laptele mamei
„ în vârstă de 15 zile	2	7	12	20	27	„ „
Băiat în vârstă de 30 zile	4	4	19	29	41	„ „
Copil de muncitor în vârstă de 4 luni	5	5	29	20	120	Lapte de vacă cu puțină făină
„ de clasă mai avută în vârstă de 5 luni	6		40	37	50	Lapte cu puțină apă
„ de lucrător în vârstă de 2½ ani	10		36	27	150	Lapte și diferite mâncări ușore
Bărbat învâțat în vârstă de 28—30 ani	70		130	95	325	Carne și vegetale
„ muncitor în vârstă de 36—38 ani	70		132	90	450	Carne și vegetale mai mult
Om avut fără ocupație în vârstă de 36—38 ani	62		90	80	285	Carne și vegetale
Om serman cu ocupație la munte în vârstă de 36—38 ani	67		133	113	634	Carne și multe vegetale
Femeie sermană în vârstă de 30 ani	—		76	23	340	Numai vegetale
Femeie avută în vârstă de 30 ani	50		70	100	190	Carne, ouă, lapte, pâne
Bărbat de rând în vârstă de 65 ani	62		116	68	345	Diferite mâncări
Femeie de rând în vârstă de 60 ani	—		80	50	265	„ „
Femeia cu copil de fiță în vârstă de 25 ani	55		250	220	530	Diferite și mult lapte

Digestiunea bucatelor începe în gură înainte de a le înghiți prin sfărâmarea lor în bucăți mici cu dinții și măselele, amestecându-le cu limba în salivă, dându-le ast-fel uă preparațiune ca să pôtă trece ușor prin gât în stomac și d'acolo în mațe. Pâinea și aluaturile se mistue mai mult în gură prin influența salivei de cât prin sucul stomacului. Cu cât amestecă și fărâma cine-va bucatele mai bine, cu atât mai ușor se mistuesce, și se aședă sucurile la locul lor după cum se cere. De aceea un om prudent nu va mânca nici uă dată în pripă, stând în picioare sau umblând de colo până în colo cu bucătura în gură, ci se va aședa se mănânce în lîmice, fără a înghiți bucăți întregi neamestecate. După masă chiar se cere puțin repaus, ca mistuirea să se pôtă face cum se cade. Nu mai puțin e bine a bea după mâncare un pahar de apă curată, care acesta ajută forțe mult digestiunea.

Mulți ômeni simt după masă ôreși-care greutate la cap și la stomac, puțină lene și indispoziție la lucru, însă luând un pahar de apă totul dispore, și se simte îndată ușurat și dispus la muncă.

Prânțul și cina se cere se fie pe cât se pôte de regulat la anumite ore, și a nu se deprinde cine-va de a tot mânca în intervalul de la o masă la alta pome, prăjituri și alte diferite flécuri care strică pofta de mâncare, și oboseșce stomacul; căci și el are nevoie de repaus, ca se pôtă reîncepe apoi funcționarea cu atât mai energetică.

Pâinea prospătă, carnea grasă, murăturile etc, sunt grele de mistuit pentru că sunt aluncóse, și se înghit fără de a le sfărâma bine în gură, mâncându-le însă încet, și amestecându-le în gură bine, ar fi mai degesibile.

Un amic al poporului.

A M E N T I R I

II.

La gara din Temesvar mă urcasem într'un vagon de clasa II-a al trenului ce avea să mérgă până la Orșova, unde eram decis a petrece nóptea pentru ca a doua zi să'mi vęd de drum spre casă la Severin. Înăuntrul cupeului unde luasem loc erau numai doi tineri ruși cari veneau din Viena cu destinațiune pentru București. 'I am salutată, și din una în alta, am început a conversa în limba germană despre multe mărunțișuri ce erau pe acel timp la ordinea zilei. — Tocmai când conversația noastră era mai vie și mai animată trenul se opri la stația Caransebeș. Pe peron nu se vedeau de cât două persóne, uă damă și un bărbat, cari se îndreptară spre vagonul în care eram și intrară la noi sălutaând în limba francesă. De abia luaseră bine loc și eu mai curios de cât cei lalți doi companioni de călătorie, pusei noului venit câte-va întrebări cari deși nu tocmai la locul lor totuși nu fuseră luate în nume de rău. Din respuns aflai că domnul se numea P. Era profesor la o scóală publică în Banatul Timișan, era Român și cunoșcea în perfecție limbele franceză, germană și ungară. Dama care 'l însoția a recomandat' o că 'i este soție. De la dânsul mai aflai că nici o dată n'a voiajat spre România, mai departe de cât Caransebeș. Aci discuția noastră s'a sfârșit pe negândite căci onorabilul, care se vedea că era dintre aceia

care iubește practica, găsea mai convenabil să-și sărute jumătatea de cât să vorbească cu mine. Dintr'untăi acesta ni se păru la toți trei cei din vagon cam ciudat, în urmă începurăm să ne mirăm căci d-nu profesor nu o mai slăbea cu țocăitul și nouă nu ne venea la socotă, mai cu seamă că eram băeți tineri și dama era frumușică cum se cuvine, așa că dacă ar fi fost să suferim a privi până la Orșova un asemenea spectacol apoi de sigur că ne-am fi pierdut capul. Mă decisei dar să fac ce voi face ca să scăpăm de acești amorezați incomozi. Rușii din partele cugetau la același lucru. Unul din ei, care pricepea puțin românește înțelesese că înamoratul de alături n'a umblat nici o dată mai departe de cât la Caransebeș și că cunoșce limbele franceză și germană, ast-fel că nu era cu puțință a vorbi ceva pe spinarea lor în aceste limbi, mă întrebă dacă nu cumva știu și limba sârbă. La răspunsul meu că deși nu o vorbesc în perfecție însă tot o pot utiliza cu folos în conversație, tînărul rus 'mi propuse, în sârbește, de a face cum-va să păcălim perechea de amorezați ce ne turbura într'atâta prin atitudinea lor de oameni fericiți. Eu mă învoii și aflând că ei merg la Orșova m'am decis ai face să rămăe la gara băilor Mehadia; zis și făcut!.... Când trenul stătu, cu care 'i prevestisem din vreme că ajungem la Orșova strigai pe conductor care descue ușa și ei apucând micul cuferăș ce aveau 'și luară adio și scoborără. Ca de când ați început a citi aceste rânduri conductorul strigă: *mehet* (gata pe ungurește) Locomotiva fluera și trenul porni.

Mult stimatul nostru profesore care tocmai în urmă aflase păcălitura 'l vedeam de pe ferestra vagonului cum se uita a milă, nevoit fiind de a așcepta un al doilea tren ca să pôtă ajunge la ținta călătoriei lor. Iar pe când dânsul va fi cugetat filosoficește pe peronul gării din Aerculesbad, eu și cei duoi ruși ne prăpădisem de răs.

Sunt câți va ani de atunci și tot nu pot uita această nostimă păcălitoră. De multe ori rîd amintindu'mi-o.

Al. C. Vrabcescu.

DIN ȚARA

La 2 August anul corent, se va deschide la Craiova a treia expozițiune a Cooperatorilor din țară.

Această luptă pe calea pacifică, care a fost proiectată chiar din anul 1884, — în urma aceleia din Iași, nu s'a putut efectua în expiratul an 1886, pentru mai multe împrejurări bine cunoscute.

Uă bună și igienică măsură de imitat e aceea luată de P. S. Episcop al Dunării de Jos.

La biserici nu mai sunt priimate a fi aprinse de cât numai lumânări de cêră curată.

Aflăm cu plăcere că învățătorii din regiunea muntelui din plasele Argeș și Nucșora-Mușcel, sau constituit în uă societate sub denumirea de »Scôla nouă.« Scopul acestei societăți e educațiunea culturală a membrilor săi și a tutulor ce vor voi a se folosi de această. Președinte e d-l Const. Dobrescu, iar vice președinti d-nii N. Andreescu și T. Diaconescu.

Suntem nevoiți iarăși a ne plânge de vameșii noștri. De astă dată e vorba de cei de la Itzcani.

Directorul acestei Gazete aduce în fiecare an, pentru culturile și încercările sale, diferite semințe de varietăți și specii noi de plante. Nici uă dată însă nu a introdus plante vii ci numai semințe.

Expedițiunea primă-verei anului acesta din Paris coprindea și câte-va foi de Pampas (Plumes de Pampas) uscate și vâpsite pentru colecțiunea sa. Aceste foi care de sigur ar fi fost luate — dupe aspectul lor — drept pene de către vameșii noștri dacă n'ar fi fost declarate pe factară ca plante uscate și preparate, sunt cauza opririi la Itzcani a întregii expedițiuni cu tötă corespondența urmată între Itzcani și Rîmnicu-Sărat și petițiilor la Minister de luni de zile.

Cu chipul acesta acele semințe sunt pierdute de ôre-ce stând atâta vreme la Itzcani s'a pierdut timpul semănatului lor și această numai din cauza neglijenței ce se pune în asemenea cestiuni. Și tôte pentru câte-va foi uscate la care renunțase posesorullor numai a'i se trimete semințele mai curând.

În alte țeri guvernul încurajă încercările agricole și introducerea raselor noi de plante, în România se fac șicane.

Dar dacă se crede că nișce foi uscate și

ținute în băi chimice pentru a li se da culori, și care sunt aduse din alte continente nebântuite de phyloxera în Paris și d'acolo trimese ș'aci, pot introduce philoxera în România, de ce nu se oprește și introducerea objectelor de lux în care se coprinde și plante uscate, care trec ca flori artificiale, bună-
 oră evantaliurele de foi de palnieri uscate, ce se găesc pe la bazarele din București?

Vagónele de mărfuri lipsind aprópe deservéit la stațiunile unde se încarcă mai mult cerealele, acestea s'au adunat în așa mare număr în cât nu numai că au umplut magaziele gărelor dar stau, sacii, cu lunele, înșirați afară în lungi șiruri, fără cel mai mic adăpost. Din această cauză se vede — precum la gara Făurei — saci cu porumb în colțit, saci ruți de poței, porumb risipit și crescut.

Pricinele acestor mizerii sunt următoarele:

1). Statul creând o mulțime de linii noi a uitat ași mări și numărul vagónelor; 2) se face uă rea distribuire de vagóne și stațiunile importante pentru marea încărcare de cereale, precum Făurei, R. Sarat etc. sunt lipsite mai tot d'auna de vagóne; 3) statul distrage pentru trebuințele sale mare număr de vagóne din puținele ce sunt și unele chiar de prisos.

Gazeta Sătenului, cere în numele horopiștilor și mult îngăduitorilor plugari, cu stăruință, a se mări numărul vagónelor de cereale, făcându-se mai puțină economie pentru acest lucru care aduce mare folos și Statului și mai puțină risipă în altele, și până ce se vor construi sau cumpăra asemenea material rulant să se ia cu chirie un număr îndestulător de vagóne de mărfuri de la alte linii streine. Iar dacă această dorință a agriculturului, mare și mic, nu se póte realiza de făcătorii de fortificații și alte zădărnicii, să se anunțe pretutindeni că Căile ferate Române nu sunt în stare d'a ne mai transporta recoltele nóstre, pentru a nu le mai expune stricăciunei prin prejurul gărelor și să revenim din nou la primitivul mijloc de transportare cu carele direct la șcheli a cerealelor nóstre.

În Galați opozițiunea a reușit la col. I comunal și de județ. La col. II ea n'a putut nici depune buletinele de vot fiind împedicată de bătași organisați de stăpânirea d'acolo. A fost o adevărată teróre, bătașii năvălind până și în sala de alegeri au rânit mulți membri ai opozițiunei. S'a dat și focuri de revolver și unul din acei bătași, gardist al poliției deghizat, a și cădut jos mort de un glonț. Prietenii noștri C. Resu și M. Pacu, precum și alții, au fost arestați și duși la

arest în mijlocul unei mulțimi de baionete, acușati fiind că s'au apărat trăgând cu revolverul. În urmă recunoscându-se de justiție nevinovăția d-lui M. Pacu și șefului opozițiunei din Galați d-l C. Resu, au fost liberați.

Noi felicităm din inimă pe d-l C. Resu de ovațiunile ce a primit în un mod așa de calduros de la populațiunea Galaților în parcursul său la pușcărie și la eșirea sa d'acolo și care e o justă resplată a virtuților sale cetățenești.

D-l Dumitru Brătianu și alte persoane însemnate din opoziție, precum și reprezentanții presei opozițiunei din București, ducându-se în Galați — care a probat ađi că nu mai dórme — au constatat cele ce arătarăm mai sus, lucru afirmat chiar de diarul guvernamental d'acolo »Dunărea de jos« și tăgăduit numai de »Voința Națională« și »Concordia« diarul grupului *guvernamental* — *sacul cu grăunțe* d'acolo, în capul cărui se află Hagiul Nicola condus de d-l Tache Anastasiu Tecucénul, Putnénul și Covurluianul.

C.

DIN LOCALITATE

Primiim de la un alegător următoarele:

Domnule Director,

În darea de sémă ce s'a făcut, în numărul trecut, asupra alegerilor consiliului județian, s'a uitat a se arăta mai multe detalieri bune de știut, dintre care și cele următoare relative la colegiul nostru sătenilor, pe care vă rog a le semnala spre complectarea acelei verdice și interesante dări de sémă:

1). Cărțile de alegător nu se dau alegătorilor de cât dacă prezintă biletul zăpcinului sau al pomójnicului cum că va vota lista guvernamentală; 2). Primarii cu notarii erau toți înaintea sălei de alegere și „păstoreau“ pe alegători; 3). D-l Coman R. Oană, învătătorul de la Corbu „privégghia“ pe dascăli (rămași în oraș după răspândirea șcirea că opoziția se va abține) și îndată ce vedea vre-unul din opoziție i triăntea uă bună cinste; acesta a desfășurat un zel așa de mare pentru colectivitate în cât cu drept cuvânt s'așceptă a primii medalia *serviciul credincios* de aur; 4). Crebite erau deschise de colectivități la trei prăvălii numai în prejurul localului alegerii, afară de cei alți, adică la d-nii D. Iarca, I. Găgiulescu și Gheorge din Poșta, la al căror hamuri alegătorii, conduși de primari și de notari, beau și mâncau or-ce poftian și or de câte ori vreau pe cias fără a da vr'un ban; 5). controlarea alegătorilor, la intrarea și eșirea din sala de alegere, se făcea în un chip fórte riguros etc.

Tóte acestea precum și altele, ne-au întârit convingerea ca colegiul al 3-lea de R.-Sarat e un colegiu pe care nu mai póte conta pe viitor colectivitatea.

În adevăr, știut fiind de toți că alegerea delegaților s'a făcut de administrație fără ca opozițiunea să se intereseze cât de puțin, știut fiind că opozițiunea n'a lucrat de fel pentru lupta în acest colegiu ei s'a mărginit, „de formă“ numai, a forma în diminéta țilei de alegeri ună listă de candidați cunos-

cuți acestui colegiu; știut fiind că mare parte din alegătorii siguri ai opozițiunii pleaseră din ajunul alegerii pentru că nu numai nu se ținuse nici uă întrunire a opozițiunii dar se și anunțase abținerea opozițiunii în acest colegiu; știut fiind, în fine, sfortările desperate a tutulor slujbașilor, administrației și candidaților puși pe lista ei... a cădea numai opoziția cu 40 voturi în un colegiu așa de numeros în ast-fel de înprejurări e uă adeverată isbândă plină de prognostice plăcute pentru viitor când toți alegătorii vor veni la vot și când opozițiunea se va ocupa mai mult începând de la alegerea delegațiilor.—Atunci opozițiunea nu numai că va reuși dar va eși cu forțe mare majoritate.

Relativ la alegeri, *Voința Națională* publică uă corespondență din R.-Sărat in care — între altele — se spune că d-l N. Fleva a ținut discursuri și a dirijat alegerea colegiului I-ii; d'asemenea că s'a întrebuințat și *argumente metalice*.

Pentru cei ce nu cunosc lucrurile cum stau aci vom spune:

D-l N. Fleva—rugat fiind de opozițiune—n'a ținut nici uă cuvântare și nici vorba n'a fost de pregătiri de care vorbește corespondentul *Voinței Naționale* și cu atât mai puțin de purtarea in triumf a d-lui N. Fleva. D-sa in dată ce și a depus votul său la colegiul I-ii, lucru pentru care și venise, a plecat și nici n'a mai stat in urmă la colegiurile II și III.

Argumente metalice: declarăm că n'avem cunoștință că s'au produs din partea opozițiunii și am fi fost cei dintâi a desaproba lucrul dacă vedeam că s'ar fi cheltuit uă centimă pentru alegeri.

Multe am putea spune de cele alte informațiuni greșite ce s'au publicat în acea corespondență, dar timpul ne lipsește. Nu ne putem însă abține d'a nu reproduce, întocmai, următorul pasagiu *glumeț* din acea corespondență și pe care corespondentul *Voinței Naționale* l'a scris pufnind singur de răs, de ore-ce nu 'i putem contesta inteligența sa și cunoșterea »zestrei guvernamentale« d'aci:

Resultatul luptei dar nu putea de cât să fie dinainte prevădut: tabloul era fatalmente condamnat să cadă sub lovitura celor neclintiti în principii sub lovitura celor cari un ideal au și un ideal urmăresc în totă viața lor!

D-l Grigore A. Damian, pre când 'și depunea votul său pentru opozițiune în col. I, 'i se puse foc la grajdurile sale, din proprietatea s'a în devălmășie; grajdurile au ars desevărsit împreună cu caii, vite, vase, sanie, papura și alte obiecte.

Se înțelege că — ca de obicei — făp-

tuitorii n'au fost descoperiți și d-l Damian afirmă că din pricină că Primarul și notarul erau concentrați cu delegații la reședința județului.

Prefect al județului nostru s'a numit d-l S. Paladi, directorul poliției Capitalei. Ni se spune că d-sa nu priimește această slujbă.

Sâmbătă seara, 16 Maiu, în timpul ploii ce a cădut în oraș și în parte din județ, flacăul Dumitrache Rusu, în etate de 19 ani, a fost trăsniț, pe când se întorcea în oraș de la prașilă, lângă cantonul I-ii al șoselei Rîmnicu-Focșani. Corpul său vânat și sdrobit, a fost îngropat adoă'đi. In momentul când a fost trăsniț se găsea în uă căruță cu boi ce 'i conducea de funie tatăl său, alături fiind cu un alt muncitor. Tatăl său, cât și un bou n'au suferit nimic, cel d'al doilea bou a fost atins la un picior.

Pre când 'i se conducea corpul lui Dumitrache la cimitir urmat de mai mulți copii, unul dintr'aceștia (fiul mahalagiului Gamulea) a fost călcat peste cap de uă căruță cu cai, cu nișce săteni, cari încrucișa cortegiul.

Ar fi de dorit ca să se ia măsuri a nu se mai lăsa copii, sau chiar ómenii mari, prin mijlocul stradelor, evitându-se ast-fel multe nenorociri de cari se întâmplă adesea-ori prin orașul nostru.

Trotuarele sunt pentru ómeni și mijlocul stradei pentru trăsuri! Deci poliția să privegheze ca fie-care să 'și ție drumul și drépt sa sa.

X.

Buletin Comercial

In portul Brăila pe ziua de 18 Maiu 1887, s'au făcut următoarele cumpărări:

Marfa	Hecto-litre	Libre	Prețu	Prov.
Porumb	11000	60 1/2	6.70	Șlep
"	3500	60 1/2	6.57 1/2	Caic
"	1200	58 1/4	6.40	Magazie
Grâu	1450	60 1/2	13	"
"	2100	57 1/2	11	"
Orđ	1850	40	3.80	"

ERATA

In numărul trecut la pagina 100 colóna II rândul 27, s'a strecurat uă greșelă de tipar pe care de altmintrelea or-ce cititor a îndreptat'o.

Se dicea că prăjina muntenească coprinde 54 stj. pătrați și prin urmare pogonul muntenească 1296 stj. pătrați, 648 stj. pătrați (adică pe jumătatea stânjiniilor pătrați din un pogon) formésă 12 prăjini sau 1 pogon. Deci să se citésă în loc de 1, 1/2 pogon.

MISCELLANEA

PĂSTRAREA MIROSULUI DE TRANDAFIRI. Trandafirii de dulcătă au început a înflori. Pe rând ce înfloresc ei s'adun pentru dulcetuți, ape de Rosă și pentru a li se păstra foile uscate în săculețe.

Iată un mijloc mai bun pentru a se păstra acel plăcut miros de Rose și pe timpul când ele nu înfloresc:

Lăți borcane de sticle cu gâtul larg, puneți un rând de sare și un rând de foi de Trandafiri, până 'l umpleți. Astupați bine borcanul cu dopuri de sticlă, plută, sau cu hârtie de pergament. Când veți deschide borcanul, la iarnă, veți avea un miros mult mai tare și plăcut ca acela din obicinuitele săculețe cu foi uscate de Trandafiri.

PĂSTRAREA OULELOR. Consumațiunea oulelor e destul de mare la noi. În orașe oulele ajung a se vinde chiar câte 10—25 bani oul; această în timpul când găinele nu prea ouă. În acest timp oulele sunt foarte căutate și cu tot prețul lor ridicat sătencele cari aduc la târg ouă de vândare se întorc repede cu marfa desfăcută. În timpul când găinele ouă cu îmbelșugure oulele se vând chiar 4 la 10 bani; ba de multe ori nici cu așa preț nu se găsește mușterei. Apoi persoanele care au multe găini (și prin un scrupul rău la locul său d'a nu vinde ouă) le adună când găinele ouă mult cu sutele și, neștiind a le păstra, le aruncă cu putinele în gărlă... pentru a cumpăra ouă când nu prea ouă găinele. Și cu toate acestea nimic mai lesne de cât a se păstra ouă pentru vremea când se găsește puține. Mijlocele acestea sunt destule; voi da pe cel mai bun, poftind pe societele plugarilor noștri d'a 'l încerca și ast-fel să nu mai fie nevoie a duce lipsa sau a arunca oulele stricate fără vreme.

Se iau oulele prospete și se aședă cu vârful în jos în ole de pământ până se umple aceste ole cu gâtul larg aproape cu totul; peste aceste ouă se tornă apă amestecată cu var stins (10 grame var la un litru apă) și se aședă la loc răcoros și întunecos acoperinduse vasele cu capace.

Coja de carbonat de calce ce se formese pe d'asupra oulelor le ferește de stricăciune.

LUMINATUL ECONOMIC. Opăițele și luminările de seu au dispărut până și prin sate; uloiul de petrol — gazul cum 'i se dice, inpropriu numit — servește adă la luminatul caselor sătenilor. Acest sistem e economic dar și primejdios dacă nu se ia aminte.

Acest gaz se vinde prin sate cu 40 centime litrul și e de proastă calitate și amestecat cu apă.

40 centime e scump pentru cei săraci cu totul și d'aceia filantropii s'au gândit a pune la îndemâna desmoșteniților sorței un alt mijloc de luminat mult mai eficient și înălțurând primejdiile lămpilor de uleiuri minerale.

În Belgia se întrebuițesă de curând uă nouă compozițiune care costă 7 centime litrul și dă uă lumină albă și tot așa de puternică ca a petrolului.

Acastă compozițiune se face ast fel:

În un litru de apă de plœ se topește 60 grame de sare de sodă și se adaugă 14 picături naftă, apoi se amestecă bine.

PĂLĂRIELE DE PAE sunt, fără contradicere, cele mai sănătoșe pălării pentru vară. În cas că se murdăresc se pot curăța spălându-se cu apă și săpun și apoi clătinduse cu apă curată. Pălăriele de pae albe trebuiesc a se afuma cu pucioșă dupe ce se spală pentru a'și recăpăta albăța lor.

SETEA DE ALCOOL așa de pronunțată »în gura« bețivului, precum fômea e simțită de »stomacul« flămândului; *dipsomania*, cum 'i dice alieniștii cari consideră setea neună de alcool ca uă *neunie periodică*, pare a fi adesea-ori o bôlă ereditară precum e tuberculosa și—dupe cum afirmă Dr. Langlois—nenorocitul alcoolice nerăspunșător tot așa ca și tuberculosul de bôla sa.

Cu toate acestea cei mai mulți dipsomani sunt bolnavi prin greșala lor, și »neun« firește că e or-cine nu pôte a'și astâmpăra patima sa.

Deci alcooliceul care voește a proba că neun nu e, n'are de cât d'a învedera că șcie a se stăpâni pe sine însuși fără d'a fi nevoie d'a fi înclis multă vreme precum cred alieniștii, ci prin propria sa voință face ca patima sa să fie îndepărtată.

Voința e singurul lœc contra acestui fel de neunie, numită beția!

MIJLOC D'A SE CUNÔSCE OULELE PROSPETE. Un bun mijloc pentru a constata oulele vechi, *adică golul din'ăuntru produs prin evaporatiune*, e acela ce constă în confundarea oulelor în apă în care s'a topit 120 grame sare de bucatărie la litru de apă. Oulele prospete stau în fund și cu cât golul e mai mare (și prin urmare stricăciunea) oulele se ridică mai sus în apă.

Un econom român.